

HIỆN TRẠNG HỆ THỐNG CHĂN NUÔI BÒ SINH SẢN TRONG NÔNG HỘ Ở VÙNG DUYÊN HẢI NAM TRUNG BỘ, VIỆT NAM

Nguyễn Xuân Bả, Đinh Văn Dũng, Nguyễn Thị Mùi,
Nguyễn Hữu Văn, Phạm Hồng Sơn, Hoàng Thị Mai,
Trần Thanh Hải, Rowan Smith, David Parsons, Jeff Corfield

TÓM TẮT

Một đợt khảo sát đã được thực hiện từ tháng 1 năm 2014 đến tháng 3 năm 2015 nhằm xác định hiện trạng hệ thống chăn nuôi bò sinh sản (bò – bê) trong nông hộ ở vùng duyên hải Nam Trung bộ. Tổng cộng đã có 127 hộ (10-13% hộ nuôi bò ở 2 xã) có chăn nuôi bò cái được lựa chọn để tiến hành phỏng vấn các thông tin chung và đã có 500 bò cái sinh sản, 316 bê từ sơ sinh đến 6 tháng tuổi đã được khảo sát về các chỉ tiêu sinh sản, sinh trưởng. Kết quả cho thấy, hệ thống chăn nuôi bò sinh sản ở nông hộ thuộc hai xã Tây Giang (huyện Tây Sơn, tỉnh Bình Định) và An Chấn (huyện Tuy An, tỉnh Phú Yên) có tính chuyên canh khá cao và đang dịch chuyển từ chăn nuôi quảng canh sang bán thâm canh hoặc thâm canh. Tỷ lệ bò mẹ đã đẻ, tỷ lệ bò lai trong tổng đàn lần lượt ở Tây Giang là 49,8 và 90% và ở An Chấn là 36,6% và 73%. Mục đích chính của nuôi bò sinh sản là để bán bê, tuổi bê bán ở các nông hộ chủ yếu dưới 12 tháng tuổi (80% ở Tây Giang và 78% ở An Chấn). Phương thức chăn nuôi bò sinh sản là chăn thả có bổ sung tại chuồng và nuôi nhốt hoàn toàn (97-100%). Các hộ đã quan tâm tốt đến việc chăm sóc, quản lý đàn bò cái. Thể trạng của đàn bò cái khá tốt theo tiêu chuẩn bò sinh sản. Tuy vậy, tỷ lệ hộ thực hiện việc cai sữa sớm cho bê thấp (12,1% ở Tây Giang và 3,28% ở An Chấn). Các hộ vẫn chưa áp dụng việc nuôi dưỡng bò mẹ theo từng giai đoạn sinh sản (targeted feeding). Khoảng cách lứa đẻ của đàn bò cái ở An Chấn là khá tốt (13,2 tháng), ở xã Tây Giang còn khá dài (15,9 tháng) và có sự biến động lớn giữa các cá thể trong đàn. Khối lượng bê lúc 6 tháng tuổi đạt bình quân 150 kg/con ở An Chấn và 136 kg/con ở Tây Giang. Cần nghiên cứu thêm về các giải pháp nhằm rút ngắn khoảng cách lứa đẻ, nâng cao chất lượng đàn bê, chuỗi giá trị trong nuôi bò sinh sản ở nông hộ các tỉnh duyên hải Nam Trung bộ.

Từ khóa: *Hệ thống bò-bê, năng suất sinh sản, Duyên hải Nam Trung bộ Việt Nam.*